

ВІКІ-РЕПОЗИТАРІЙ ЯК ОСНОВА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ-МОВНИКА

Путій Т.М.

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

У статті представлено досвід реалізації регіонального освітнього проекту створення веб-ресурсу з метою науково-методичного та інформаційного супроводу професійної підготовки вчителя-мовника.

Ключові слова: єдиний інформаційний простір, репозитарій, відкриті освітні ресурси.

Система підвищення кваліфікації вчителів – вагома складова післядипломної освіти. Її головною метою є створення оптимальних умов для виконання замовлення суспільства на підготовку педагогічних кадрів високого рівня. Ситуація «інформаційного вибуху» різко прискорює процес старіння знань, ставить під сумнів поняття «закінчена освіта» й викликає необхідність безупинного поповнення знань, безперервного підвищення кваліфікації. Ознакою розвитку системи підвищення кваліфікації є інтенсивний пошук та впровадження нових форм і методів безперервного розвитку й удосконалювання педагогічної майстерності вчителів, розвиток їх творчої активності [3;238-239].

В Україні Державною програмою впровадження ІКТ в навчально-виховний процес загальноосвітніх закладів «Сто відсотків» на період до 2015 року одним із напрямків створення умов для поетапного переходу до нового рівня освіти визначено формування мережеских професійних співтовариств і єдиного освітнього простору з метою організаційного, методичного та програмного забезпечення навчальними, методичними й інформаційними ресурсами, призначеними для підвищення ефективності і доступності освітнього процесу [1].

Вирішенню можливості використання мережеских педагогічних спільнот для професійного розвитку вчителів присвятили праці Коломієць Т.П., Патаракін Е.Д., Полякова В.О. Проблеми, пов'язані з розробкою вчителями власних комп'ютерних дидактичних матеріалів розглядають Горемичкін А.І., Ступіна С.Б., Гаврілов М.А., практичні аспекти оптимального пошуку та роботи з ресурсами Інтернет –

Кузнєцов І.М., Шилов О.О., інноваційні моделі соціальних мереж з Інтернет-сервісами управління знаннями – Єрмолін А.А., Якушина Є.В. [4;100].

Використання мережевих технологій для створення єдиного інформаційного простору дозволяє говорити про створення єдиного віртуального інформаційного освітнього простору всієї системи освіти як на регіональному рівні, так і на рівні держави та світу.

У 2010 році на платформі ЗапоВікі кафедри інформатики та інформаційних технологій КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР було ініційовано роботу щодо створення та функціонування віртуальних обласних методичних об'єднань учителів-предметників, метою яких є забезпечення колективної взаємодії: пошук актуальної інформації, спільне обговорення та створення документів, положень; допомога молодим спеціалістам; узагальнення перспективного досвіду вчителів, постійнодіючий віртуальний майданчик для спілкування, збір цікавого навчального та методичного матеріалу тощо [5;38].

3 січня 2015 року започатковано реалізацію нового регіонального освітнього проекту – створення методичного репозитарію вчителів російської мови та літератури, для технічної реалізації якого використовується програмно-технологічна платформа порталу ЗапоВікі (<http://zw.ciit.zp.ua>).

Термін «репозитарій» (англ. *repository* – склад, сховище) використовується для визначення нової моделі комунікацій. Найпоширенішим є застосування терміна «репозитарій» для визначення електронної колекції. Це може бути досить значний за змістом та складом документів електронний фонд. При цьому вбачається, що репозитарій є засобом наукової комунікації, який може забезпечувати необмежений у часі та просторі доступ до своїх ресурсів [2;17].

Ідеться про зовсім нові моделі наукових комунікацій з використанням сучасних технологічних рішень, в основі яких розглядають не тільки статтю, а й окреме знання, об'єкт, інформаційні та мультимедійні дані. Слід зазначити, що в умовах розвитку інформаційного суспільства розуміння знання трансформується від знання як особливого типу духовного виробництва до знання як фактора керування суспільними процесами, як системи, що проникає в усі сфери життєдіяльності соціуму і сприяє його розвитку, зокрема через репозитарії.

Методичний Вікі-репозитарій вчителів російської мови та світової літератури Запорізької області – це електронний архів для накопичення та забезпечення довготривалого і надійного відкритого доступу до інформації, яка має супроводжувати

фахівців на шляху безупинного поповнення знань, безперервного підвищення кваліфікації, як під час курсової перепідготовки так і у міжкурсовий період.

Репозитарій має безкоштовний, постійний, повнотекстовий доступ до електронних документів наукового та навчально-методичного призначення, розміщених на порталі Заповики. Основні функції репозитарію – наукова, освітня, довідково-інформаційна, кумулятивна.

За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні графічні зображення, відео, презентації, електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедійні ресурси, вікі-статті. В якості базового формату зберігання текстових матеріалів використовується формат pdf.

Тематичний склад репозитарію визначається відповідно до наукового та навчального процесів. До репозитарію можуть бути залучені статті, монографії, підручники, лекційні і методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій та інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за умови відсутності заборони на їх розміщення в репозитарії з боку видавництва. Репозитарій формується та функціонує відповідно до Закон у України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», який визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності; Закону України «Про авторське право і суміжні права», що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори; Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї.

Перелік розділів багаторівневого рубрикатора надає можливість швидкого доступу до галузевих нормативно-правових документів; методичних рекомендацій; навчальних програм; календарного планування; підручників, навчальних посібників та презентацій з методики мови та літератури.

Значною складовою ресурсу є текстові, аудіо та відео матеріали, авторами яких є вчителі російської мови та літератури області. Так, наприклад, Вікі-репозитарій надає можливість ознайомитися як з індивідуальними публікаціями, так і колективними методичними збірниками мовників («Межрегиональная мастер-школа учителей-

словесников, посвящённая 1150-летию славянской письменности», «Говорим по-русски», «От слова к публичному выступлению» та ін.).

На допомогу вчителю літератури обласною творчою групою створено медіахрестоматію «Література в старших класах», викладачу мови – електронні навчальні посібники («Стилістика. Культура мовлення. Риторика», «Інтерактивні диктанти» та ін.).

Репозитарій містить низку посилань на веб-ресурси, які надають можливість творчому вчителю не тільки створювати власні дидактичні матеріали за допомогою сервісів веб 2.0 (Learningapps.org, symbaloo.com, wikiwall.ru та ін.), а й презентувати їх колегам.

Ресурс надає можливість відкритого доступу до результатів впровадження новітніх технологій у навчання мови та літератури (наприклад, розділ «Веб-квести для навчання»), професійних портфоліо фахівців (блоги та сайти вчителів російської мови та літератури області), творчих робіт вихованців («Герой нашего времени», «Всех долговечней царственное слово», «Чехов вдохновляет» та ін.).

Перелік розділів не є статичним, може змінюватися та поширюватися за потребою користувачів.

Репозитарій дозволяє вчителям мови та літератури Запорізької області поповнювати ресурс власними документами шляхом самоархівування твору автором. Для отримання можливості самоархівування автор повинен зареєструватись на ЗапоВікі, створивши власну візитку на відповідному віртуальному методичному об'єднанні, що надасть йому права для роботи.

Роботою порталу ЗапоВікі керує системний адміністратор. Модераторами, які здійснюють експертизу ресурсів репозитарію з метою запобігання потраплянню публікацій, що не стосуються тематики архіву, є члени обласної творчої групи вчителів російської мови та світової літератури. Затребуваність фонду репозитарію відстежується за допомогою статистики обліку відвідуваності ресурсу.

Важлива складова проекту – діяльність щодо інформування про його мету та спрямованість, популяризація ідеології відкритих освітніх ресурсів, мотивація до розміщення власних продуктів у репозитарії.

Таким чином, методичний репозитарій вчителів російської мови та світової літератури на порталі ЗапоВікі надає широкий доступ до відкритих освітніх ресурсів, сприяє формуванню єдиного інформаційного освітнього простору та має стати

потужним ресурсом науково-методичного та інформаційного супроводу неперервної освіти вчителя-мовника.

Література

1. Державна цільова програма впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій "Сто відсотків" на період до 2015 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/494-2011-п>
2. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : [монографія] /Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І.Вернадського. – К., 2014. – 173 с.
3. Пашков В. В. Філософія післядипломної педагогічної освіти : [монографія] / В. В. Пашков. – Запоріжжя: «Просвіта», 2012. – 288 с.
4. Сокол І. М. Віртуальні педагогічні спільноти як платформа для саморозвитку педагогічних працівників. - [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2014/3/26.pdf>
5. Чернікова Л. А. Формування ІКТ компетентності педагогів в контексті розвитку освітнього інформаційного простору регіону. // Сборник материалов II Международной конференции «Инфо-Стратегия 2010.UA: Общество. Государство. Образование». – Севастополь, 2010. – с. 36-40.